

אמונת עתך

מאמר מערכת

לכן קיום העולם ומציאותו מחייבת את המשפט, מחייבת את השכר ועונש, הוי אומר נשקול את מעשיך: מעשיך יקרבוך לטוב אם קיימת מצוות, ומעשיך ירחקוך מהטוב, אם עברת עבירות.

הבנו נכון, המשפט הוא בסיסי בקיום העולם, הוא בסיסי בנתינת השכר, כי אם לא היה עונש לא היה שכר, רק בגלל שיש את ההיפך- את האפשרות לרע- יש משמעות לבחירה של הטוב, כשאנחנו בוחרים בטוב ומקיימים מצוות, אנו זוכים בהטבה מלאה ושלמה לשכר הצפון בעולם הבא.

אבל למה דוקא עכשיו? מה קרה פתאום שצריך לעשות משפט, מדוע המשפט הוא בראש השנה, מה יום מיומנים?

הר"ן מבאר את הדברים בשני אופנים, כעת נעמוד על תירוצו השני. הר"ן מבאר שיום כיפור הוא מביא את ראש השנה כיום הדין, בגלל יום כיפור הקב"ה דן אותנו עשרה ימים קודם, מה הקשר? למה יום כיפור מחייב דין קודם לכן?

הקב"ה קבע את יום הכיפורים ליום סליחה ומחילה. יום נפלא שבו הקב"ה ברחמינו מאפשר לנו להטהר ולהתנקות, לפתוח דף חדש, לחזור למצב אפס. לחזור להיות קרובים ורצויים אצלו.

הקב"ה רוצה את חידוש הקשר איתנו, הוא חפץ לקרב אותנו אליו מחדש, להחזיר את האהבה והחיבור הטבעיים שבין עמ"י אליו יתברך. הוא רוצה להעניק לנו את מתנת המחילה והכפרה. בשביל לחלק את המתנה הזו- ה' רוצה לבדוק מי ראוי לה. לבדוק כל אחד- האם 'יש עם מי לדבר'? האם שווה לתת לו צ'אנס? האם הוא מראה שהוא מתכנן לנצל הזדמנויות חדשות שתפתחנה בפניו? האם הוא מוכיח שהוא רוצה בחידוש הקשר, בהחזרת הקרבה? קודם הזמן שבו מוחלים למי שחוזר בתשובה, ומבקש את המחילה, לפני כן, הקב"ה מעביר את כל באי עולם לפניו, לבדוק את הנתונים של כל אחד ואחד, לדעת לאיזו מחילה הוא זכאי.

כעת, אחרי שהקב"ה העביר ביום הדין את כל המעשים של כל אחד ואחד, ובדק מהי דרגתו בעבודת ה', הרקע מוכן לחזרה בתשובה ולסליחה גמורה.

למדנו מכאן שעיקר מטרת המשפט היא לרחמי ה', עיקר מטרת המשפט היא לחזור לנקודת ההתחלה, מטרת המשפט היא לסלוח, לפתוח דף חדש. כדי לסלוח הקב"ה עושה משפט, וצדיקים מתכוננים מראש, וכבר בזה מסיימים את כל הסיפור, הבינונים יש להם אפשרות וזמן לבדוק את עצמם לחזור בתשובה, לבקש את רחמי ה', לבקש כפרה וסליחה, וכך- ביום המיוחל, הקב"ה יסלח והם יוכלו לזכות בכפרה ובטוב הצפון לשומרי מצוותיו ולעושי רצונו.

שובו אליי ואשובה אליכם.

משפט. מילה שמעוררת פחד. משפט הוא דבר מסוכן, אתה עומד בפני הכרעה: מה יהיה עתידך? הכל יכול לקרות... לטוב ולמוטב, הכל שקול. באבחת משפט, בהחלטה של רגע- יכול להיות שתזכה בכל הטוב, ויכול גם להיות בדיוק להיפך. להינמק ברוע לעולם...

הנטייה הטבעית של האדם היא לחשוש, לפחד, לרעוד מהמשפט ומגזר הדין. בוודאי שזו נטיה נכונה. אבל כאשר מדברים על הקב"ה ומנסים להבין דרכיו, עלינו לברר מה המטרה, מדוע יש מקום למשפט? האם הקב"ה רוצה להרע ח"ו? ודאי שלא! הקב"ה הוא טוב ומטיב! הקב"ה מעוניין בטובה!

כל אחד יודע שהקב"ה רוצה להיטיב עם בראיו, אנו רואים את טובו בכל החיים שהוא שופע עלינו. ובכל זאת- יש בתוכנו קול שאומר לנו, בוודאי שכל מטרתו של הקב"ה היא להיטיב. האם אנו ראויים וזכאים להטבה של הקב"ה? האם אנו עושים אך ורק את רצונו, מקיימים את חובתנו במלואה? לא סוטים מדבריו? הלוואי... עצוב, לב יודע מרת נפשו, אני רחוק מאד מלהיות מושלם, מה לעשות? נפלתי ברוע הגזירה, אין ברירה: אחת דיני ל...

המשפט של הקב"ה בא לבדוק האם אנו ראויים, האם אנו עושים מה שצריך, מה שהוא רוצה שנעשה. ומכיון שקשה לומר שכן, ממילא אנו מפחדים ורועדים מה יהיה, אכן: מוצדק! חשש נכון!

כדאי להעמיק, לחתור לעומק הענין.

צריך להבין המטרה של הקב"ה במשפט. מדוע ה' עושה עמנו משפט? כדי לעשות לנו רע, או כדי להיטיב? ודאי שאת הכל ה' עשה להיטיב. אם כן- מה התוכן הפנימי של המשפט, על מה עומד המשפט.

היסוד הראשון שמוטל עלינו להבין, היא הברכה בתפילת שמונה עשרה, שאותה חותמים "מלך אוהב צדקה ומשפט", הקב"ה אוהב משפט. דוד המלך אומר בתהילים "מלך במשפט יעמיד ארץ", היסוד של קיום העולם בנוי על המשפט, מדוע חייבים את המשפט לקיום העולם?

הקב"ה ברא עולם שיש בו טוב ויש בו רע, ונתן לנו את הבחירה לבחור בין הטוב לבין הרע, זהו תפקידנו בעולם, לבחור בין הטוב לרע. הקב"ה מצוה עלינו לבחור במצוות, בחיים, בטוב. הקב"ה נתן לנו את יכולת הבחירה כדי שנבחר בטוב, כדי שאנו נרצה להיות טובים, שאנו נשקול את מעשינו ונבחר בטוב. ובסופו של דבר: כמה טוב יהיה לנו! בעולם הזה ובעיקר בעולם הבא.

המשפט הוא ההיכר תימצוי להבדיל בין הטוב לבין הרע, משמעות המשפט היא שאם בחרת בטוב, תקבל טוב, אם בחרת ברע תקבל רע. אם לא היה משפט לא היתה משמעות לכך שבעשיית מצוות נזכה לטוב, אנו זוכים לטוב בגלל שעשינו מצוות, ולולי זה היה רע.

מבקש אמונה

אחדות במציאות

בגלל החשיבות הגדולה של המצווה הזו, הקב"ה גם קבע לנו מצווה להעיד על כך, להודות בכך בפה ובלב, שה' אחד. **כל יום תמיד פעמיים באהבה שמע אומרים**, מחויבים אנו להכריז שה' אחד.

ננסה לזכות להבין את מהות האחדות, ומה היא כוללת. מבואר בראשונים שסוגיית האחדות נחלקת לשלושה חלקים, א. האחדות במציאות. ב. האחדות בהנהגה. ג. האחדות בשליטה.

גם כשלמדנו בעיקר הראשון על היסוד של מציאות ה', גם שם חילקנו את היסוד של ידיעת מציאות ה', לשלושה חלקים עיקריים, שיסודם בשלושה שמות העיקריים בהם אנו מתארים את הבורא. כנגד שמות אלו אנו צריכים גם ליידד.

א. שם הוי"ה - השם שמורה על עצם מציאותו, שהוא הווה ומהוה הכל. כנגד שם זה אנו צריכים גם ליידד אותו, כלומר לדעת שרק הוא מצוי אמיתי שברא את העולם ואין עוד, ולדעת שכל מה שמבלעדי, הרי הוא נברא.

ב. שם אלקים - השם שמורה על היותו בעל הכוח של הבריאה, כלומר שכל קיום הבריאה תלוי ממנו, והוא בפועל מנהיג ומחיה את הבריאה. כנגד שם זה אנו צריכים ליידד אותו, לדעת שאין עוד בעל כוח שאחראי על ניהול משהו בבריאה חוץ ממנו.

ג. שם אדנות - שהוא שולט בבריאה בפועל, מנהל אותה לפי רצונו ועושה בה כרצונו, להביא את רצונו ומטרתו בבריאה, הקב"ה שולט בפועל על מה שקורה. כנגד שם זה אנו צריכים גם ליידד אותו, לדעת שאין עוד מי ששליט בבריאה לעשות בה כרצונו, אלא הוא היחיד שעושה מה שהוא רוצה ואין מי שמונע ומפריע לו לעשות את התכניות שלו.

אלו הם שלושת היסודות העיקריים של מציאות ה', כנגד שלושת היסודות העיקריים של מצות אחדות ה'. במאמרים הבאים, ננסה לעמוד על כל פרט ופרט לבאר ולפרט אותם, בעז"ה.

מציאות השם ואחדות השם

כאשר אנו באים ללמוד על האחדות, ובפרט על מצות אחדות ה', כדי שנוכל להבין מהותה של מצווה על בוריה להבין את עומק ענין האחדות, נחזור בקצרה להבין מה למדנו בידיעת מציאות ה' מה עיקרה, כדי להבין מה נוסף לנו במצווה הנוספת של ידיעת האחדות.

למדנו על כך שהבורא הוא מצוי ראשון, שמציאותו מציאות אמת וקיימת, שלא יתכן שתתבטל. ביררנו את יסוד הדברים שהקב"ה הוא מצוי מוכרח, לא מצוי שמוכרח מפני דברים מסוימים, אין מי שמכריח את הבורא, ואין דבר שה' מוכרח מפניו, מציאותו אינה תלויה בשום דבר ואינה מוכרחת מכלום.

מוכרח להיות שהקב"ה נמצא, לא יתכן מצב שהבורא

עם המיחדים שמו. אחדות השם הינה מצווה עיקרית ביסודי היהדות, עיקרי אמונה. במה עם ישראל הם עם ישראל. בכך שהם "עם המיחדים שמו".

מצות אחדות ה' היא מצווה בתורה, צריכים לדעת את אחדות ה', להאמין שה' אחד.

רעה אמונה

רק הוא לבדו השלם בשלמות אמיתי

אמר השכל: הנה אנחנו רואים חוקים ומשפטים, אשר הוא ית"ש מתנהג בם עמנו, אנחנו נבראיו, מדות ודרכים צדיקים כאשר גזרה עומק חכמתו, עד שבעבור המידות האלה יחסנו לו תארים רבים ככל דברי הנביאים ע"ה, ואליהו קראנו, רחום, חנון, גיבור, וכל שאר הכינויים הרבים אשר נתיחסו לו. אמנם כאן צריכים אנו להבין ולדעת אמונה ודאית שיש לנו להאמין בכל זה, כי לא יאותו כל התארים והכינויים האלה אליו ית' לפי עצמו כלל ועיקר, באשר אין כל הפעולות האלה פעולות שיפעל הוא ית' כאשר יפעל איש לפי טבעו וכוחו, אלא כולם עניינים שנרצו מרצונו לעשותם לפי ערך הנבראים שרצה לברוא, ולפי כחם לבד. ודבר זה נתברר אצל החכמים במקומות רבים בביאור רחב. וכלל מה שצריכים אנו להאמין בזה הוא, כי הוא ית"ש מציאותו נודע לנו ודאי שהוא מוכרח מעצמו, אך מהותו אי אפשר לנו להשיגו כלל ועיקר, ולא עוד, אלא שכבר אסור לנו איסור עולם להיכנס בחקירה זאת, וכבר אמרו חכמים (חגיגה יא, ב), "המסתכל בארבעה דברים ראוי לו שלא בא לעולם"; וכן אמרו (חגיגה יג, א), "במופלא ממך אל תדרוש וכו' - אין לך עסק בנסתרות". וכלל הוא, כל מה שיכולה מחשבת בני האדם לתפוס ולצייר - אינו ודאי מהותו ית', כי הוא מרומם ונשגב מכל מחשבה ורעיון, ואין בו שום אחד מן העניינים מה שיש בנבראיו, לא מן הגדולים ולא מן השפלים, כי מה שהוא השלמות הגדול יותר בנבראיו - חסרון הוא לגבי ית', ולא נדמהו בחוקו כלל ועיקר. כי כל מה שנמצא בנבראים - הטוב והרע החסרון והשלמות - הכל חדש הוא שהמציאו הוא ית"ש ברצונו, והם דברים רק לפי ערכנו ועניינינו, לא לפי ערכו וענינו ית'. ועל זה מקרא מלא צווח ואומר (ישעיה מ, כה), "ואל מי תדמיני ואשוה ואמר קדוש".

כללם של דברים: האדון הוא ודאי משולל מכל מה שאנחנו מוצאים בבריותיו, אם חסרון ואם שלמות, ורק הוא לבדו השלם בשלמות אמיתי, שאין שייך בו חסרון בשום פנים כלל ועיקר; והוא בלתי מושג אצלנו כלל, ואין שום אחד מעניינינו שייכים בו, ואולם, ברצותו לברוא נבראים, ולנהג אותם, ולחלק להם מטובו להשפיע להם ברכות, ולתת להם איזה גילוי מכבודו המרומם על כל ברכה ותהילה, שיהיו מאורו, אז שם לו, כביכול, חוק ומשפט של הנהגה ישרה, ככל ההנהגה הזאת אשר אנחנו רואים ושומעים, כי המציא לו, כביכול, מיני השפעה ומדות של הנהגה, לאחוז בהם ולנהג בהם תכלית טוב ומובחר אל כל נבראיו. ומעתה, המידות - מידותיו ודאי, והתארים - מתייחסים לו, כי הוא העושה את כל אלה, אף כי אינם דברים מוכרחים אליו כלל, אלא כולם נרצים ממנו, ומציאותם תלוי רק בחפצו ורצונו, כי בלא כל אלה היה יכול ודאי לעשות, ובזולת אלה, וגם עתה יכול לשנותם כרצונו.

סוף דבר, שליטת רצונו שליטה גמורה היא, שאין לה שום מונע כלל ועיקר, ובכל עת ובכל שעה; וכבר ביארתי דבר זה למעלה כל צרכו. והנה כמו שאל מסתתר הוא מצד מציאותו ומהותו הפשוט, שאינו מושג ונודע כלל לשום ברייה, כן נגלה כבודו ונודע הוא קצת מצד פעולותיו אלה. וכל מה שתשיג בו כל ברייה שבעולם - לא יהיה אלא מצד פעולותיו, לא זולת...

(דעת תבונות אות מו)

מבקש אמונה - המשך

שני! הקב"ה אחד בלי חשבון של "אחד שתיים שלוש" הקב"ה אחד שאין עוד אחד כמוהו, אחד בלעדיו, אחד יחיד ומיוחד.

האחדות של ה' היא אחדות בלעדית. אחדות יחידה, אחדות שאין עוד כמוהו. אחדות אחרת מכל האחדים. אחדות שאינה קיימת בעוד דבר. אין עוד מהסוג ומהמין הזה ששייך למציאות הבורא.

בדברי הרמב"ם אחדות זאת נקראת אחדות המין. כלומר, ישנם מינים רבים בעולם. סוגי חומרים, סוגי דוממים, סוגי צמחים, סוגי בעלי חיים, וסוגי בני אדם בעולם. כל מין נחשב כמין אחד, ישנו מין של דומם, מין אחד מתוך הרבה מינים. אדם אומר "יש לי כבש אחד", אך המובן של "אחד" שבדבריו הוא מאד מוגבל. "אחד" של נבראים. כבש ממין זה יש עוד הרבה בעולם. ומין הכבשים הוא מין אחד מתוך מינים רבים של מיני בהמה דקה, והם מתוך מינים רבים של בהמות, מתוך מינים רבים של בעלי חיים, וכו', וכו', אחדות ה' הינה אחדות שאין עוד מין כזה, אין עוד שוה ערך לזה, אין עוד מציאות דומה למציאות ה'.

אתה מגיע לספר שיש לך בבית שולחן אחד. השולחן הזה-אצלך הוא יחיד, אבל יש עוד שולחנות כדוגמתו בעולם.

גם אם יש בידך עותק נדיר שנשאר יחיד מכתב יד עתיק יקר ערך... זהו עותק ששווה הון תועפות... ואפילו אם הבן שלך הוא בן יחיד... ואתה צודק שאין כמותו בכל העולם כולו... (וב"ה גם אם יש לך עשרה 'בנים יחידים' אתה מרגיש כך כלפי כל אחד ואחד מהם...) אז נכון שאי אפשר לומר לך שיש בעולם עוד עותקים של כתב היד הנדיר שהשגת, ובטח אי אפשר להעז לספר לך על עוד ילדים מהסוג של הילד הייחודי שלך... בכל אופן- סוף כל סוף: דיו ודפים- יש בעולם עוד. וילדים ב"ה ממלאים את שכונתך בהמוניהם. הסוג הזה של 'מין הילדים' מכיל עוד יצורים. אבל הקב"ה- אנחנו מחויבים להאמין שהוא "אחד אמיתי"! זה נקרא אחדות המין.

אין דברים אחרים "מהסוג של הקב"ה" אין השוואה בכל הסוגים והמינים. **"וְאֵל מִי תִדְמִינִי וְאֶשְׁהָ"** (ישעיהו מ, כה) כל דבר שאנו פוגשים- אנו כבר צריכים להבין שבוודאות זה לא דומה לה'. הקב"ה הוא יחיד, וכל מה שקיים מלבדו- כולם בראיו. כללו של דבר: שום דבר בנבראים לא דומה לה'. לא מהסוג שלו. הוא יחיד שאין יחידות כמוהו! בשום פנים!

גם בפיוט "אדון עולם" יש התייחסות לכלל זה של הייחוד: "והוא אחד ואין שני" ומה ההמשך? יכלו להגיע פה הרבה המשכים נכונים למילים אלו. אך כולנו יודעים בע"פ להמשיך: "להמשיל לו להחבירה" א"א להשוות שום דבר לה'. אין אפשרות להמשיל.

מציאות אחת לגמרי ולא כדבר אחד המורכב שהוא מתחלק לאחדים רבים

עוד שלב.

בעולם הנבראים- אנו פוגשים הרבה פעמים הנהגה שמחולקת לחלקים. למשל: בהרבה חידודים יש מנהל חינוכי ומנהל כלכלי, וגם רב שהוא ה'נשיא'. קיימות גם ישיבות שיש בהן 'ראשי הישיבה'. להבדיל- ניתן לראות זאת גם בניהול מפעלים ע"י שותפים. וכו' וכו'

גם כל משפחה, מנוהלת ע"י ההורים- אבא ואמא.

עובדי האלילים העבירו פעמים רבות את הגישה הזו גם לאמונותיהם הכוזבות. ויצרו את עבודתם בצורה כזו. האמינו

איננו קיים ח"ו, כשאנו רואים שיש עולם אנו מבינים שיש בורא. ואנו מבינים שבהכרח אותו בורא אינו תלוי בעולם, אלא הוא קיים מבלעדיו, לא בגלל קיום העולם הוא קיים, אלא הוא קיים כי הוא קיים! דבר זה נקרא בפי רבותינו מחויב המציאות, מוכרח המציאות, כלומר מציאותו מחויבת שהיא קיימת.

ביאר הרמב"ם שזאת הסיבה שהבורא הוא מצוי אמיתי לעומת שאר הנבראים, כיון שכל הבראה כולה, איננה חייבת להיות, הבראה יכולה להיות שלא תהיה, לא מוכרח להיות שתהיה בריאה, לעומת זאת ה' בוודאי קיים! מציאותו היא מציאות אמיתית, כי היא מציאות שלא יתכן שתתבטל, מציאותו היא עובדה כל כך ברורה ובטוחה, שלא יתכן אחרת.

חלק מההכרה בקיומו של בורא, זו הכרה בקיומו של בורא אחד. צריך להבין מה כוללת בתוכה מצות ייחוד ה' בנוסף למצוה של עצם האמונה שיש בורא.

בנוסח אני מאמין המודפס בסידורים (שיסודם מבוסס על דברי הרמב"ם בפירוש המשנה לפרק חלק שם ביאר הרמב"ם את י"ג עיקרי האמונה) - כתוב, **"אני מאמין באמונה שלמה, שהבורא יתברך שמו הוא יחיד, ואין יחידות כמוהו בשום פנים, והוא לבדו אלקינו היה הוה ויהיה"**. אחדות ה' היא אחדות אחרת מכל דבר אחד ויחיד שאנו מכירים. בשביל לייחד את שמו יתברך, צריך להכנס להלך מחשבה ולהבין שמדובר על משמעות אחרת מכל משמעות שאנו רגילים לייחס למושג "אחד". אנו משתמשים באותה מילה רק משום שלא קיימות מספיק מילים על מנת לבטא, אך משמעות המילה "אחד" ביחס לקב"ה היא אחרת לגמרי מכל "אחד" שאנו פוגשים בנבראים. לומר על ה' שהוא "אחד" זו הגדרה אחרת לגמרי. אין יחידות כמוהו בשום פנים. בעז"ה ננסה לעמוד על ביאור הדברים שלב אחר שלב.

ה' אחד

ה' הוא אחד. יש ה' אחד, ואין עוד ה'. זוהי ההבנה הראשונית, השטחית. והיא אמת לגמרי! וחובה להאמין בכך ללא כל סיג! אך מעבר לכך יש עוד הרבה רבדים שאנו מחויבים להכיר, הכלולים בחובתנו בייחוד ה'.

בלשון הרמב"ם בהלכות יסודי התורה (א, ז): **"אלוק זה אחד הוא ואינו שנים, ולא יתר על שנים, אלא אחד, שאין כיחודו אחד מן האחדים הנמצאים בעולם... אלא יחוד שאין יחוד אחר כמוהו בעולם"**. אחדות ה' היא אחדות שאין עוד אחדות כמוהו, גם הדבר שנתפס לנו כאחד, הקב"ה אחד יותר מזה, לא יותר מזה, אלא אחד אחר לגמרי.

חד ולא בחושבן

ישנו מאמר בזוהר (תיקוני זוהר יז, א) שיש רבים שנוהגים לומר אותו לפני התפילה. הזוהר מלמד אותנו מה אנו יודעים על ה', מלמד אותנו על ההבנה איך הכל תלוי בבורא, ומתוך גישה זו ניגשים לתפילה, שיש בורא לעולם שהכל תלוי בו ורק בו, וכך מתפללים ומבקשים ממנו. בתחילת דבריו כתוב **"רבון עלמין דאנת הוא חד ולא בחושבן"**.

כשאדם ניגש לתור במכולת ושואל "כמה מחכים בתור?" עונים לו "אחד", הוא נעמד מאחוריו ונהפך להיות ה"שני". אצל בני אדם המילה "אחד" מבטאת בד"כ סיטואציה של מספר 1 שאחריו מגיע מספר 2. הקב"ה הוא אחד, אבל אינו אחד שיש לו

מבקש אמונה - המשך

החלוקה לחלקים כבר אינה ייחוד. גם אם מוסיפים לאחריה 'הצהרות'.

דרך אמונה בחרתי

- א. חובה להאמין במציאות השם, שהיא מציאות אמת ובלעדית.
- ב. כל יהודי מחויב במצות ייחוד ה'.
- ג. מלבד מה שכוונת "ייחוד ה'" - לדעת שה' הוא אחד במובן הפשוט של המילה, חובה לדעת שאחדותו יתעלה, הינה אחדות שאין עוד כמוה. ידיעה זו כוללת פרטי ידיעה רבים.
- ד. חובה לדעת שאין עוד ששווה לה', או שדומה לו, או ששייך ל"מין" שלו. הקב"ה הוא אחד בלעדי.
- ה. חובה לדעת שה' הוא אחד שאינו מורכב מכמה "דמויות".
- ו. חובה לדעת שה' הוא אחד שאינו מורכב מכמה חלקים, ואפילו לא מכמה תכונות, ומה שנראה לנו תכונות בו-זה רק כמה דרכים שבהם החר להתנהג עם בראיו, ולא כמה תכונות בו עצמו.
- ז. כל נסיון לטעון שיש כמה חלקים, ולתרוץ שהם בעצם אחד-לא פותר את בעית ההפרדה ומבטל את הייחוד. ה"י.

בשגינותיהם באלהים רבים, אל העושר, אל הכוח, וכדומה. לכל אליל הם ייחסו כוח של תחום אחד.

עובדי אלילים שונים, דמיינו שאלילם מורכב בעצם מ'בני זוג'. האל עצמו- הם האמינו בו בתור אל אחד, שראו בו שתי מציאויות שונות, שתי הסתכלויות אחרות. עבדו אותו כיחידה אחת, שהאמינו שמורכבת מ2 מציאויות, האל ובת זוגו.

כמובן שאין לנו צורך להסביר מדוע חשבו כך בטיפשותם ורשעותם, אבל צריכים אנו לדעת זאת כדי לדעת איך לייחד את הקב"ה, להאמין שהוא אחד באופן המושלם. הוא עצמו אחד, במהותו. לא רק שאין עוד אחד, אלא שהוא עצמו אחד. הוא אינו מורכב משני סוגי מציאויות. הוא אחד במהותו ועצמותו אחדות שלא מתחלקת לכמה חלקים.

ה' לא מורכב מכמה תכונות

גם במציאות ה' עצמה, היא איננה נחלקת לכמה וכמה חלקים, אחד וזהו!!!

נעמיק עוד: לכל בן אדם יש תכונות שונות בנפשו, שביחד מרכיבות את האופי הייחודי שלו. יש בו אומץ, אך הוא גם ביישן... סקרנות, החלטיות, טוב לב, זריזות, חכמה, נדיבות... ועוד ועוד.

"ולא כדבר האחד המורכב שהוא מתחלק לאחדים רבים." האחדות של הקב"ה היא אחדות גמורה, שאינה קיימת באף נברא. חובה לדעת ולהאמין שהקב"ה הוא אחד, אסור לחשוב שהוא נחלק לכמה חלקים.

הדבר דורש זהירות יתירה כאשר מתארים את ה'.

מציאותו היא מציאות אחת, שאינה נחלקת לכמה וכמה מציאויות.

למשל כאשר מדברים על מידת הדין ומידת החסד- חובה להזהר ולהבין שמדובר על שתי דרכים שהקב"ה בחר לפעול כלפינו, אך לא על שני חלקים ב"אופיו". הקב"ה אינו כדרך בנ"א שבהם יש כמה חלקים בנפש, אלא אצל הקב"ה בעצמותו הכל אחד ולא שייך בו חלוקה לחלקים כלל. כל ה"תכונות" השונות מתארות אך ורק את הנהגתו כלפי העולם, שהוא בוחר לגלות אותה בכמה אופנים. אך הוא עצמו- אסור לייחס לו חילוק. הכל אחד.

אחדות ה' מהותה היא אחדות מסוג אחר, בלשונו הרמב"ם היא נקראת: אחדות פשוטה [-במובן של: ישר, חלק], ואינה אחדות מורכבת.

בס"ד אם יזכנו ה', נבאר בהמשך עוד פרטים הכלולים במצות אמונת ייחוד ה'.

תירוצים לא מתקבלים...

בכל הדוגמאות שהובאו לעיל, (ובכל דוגמא אחרת בדומה לזה) עצם ההפרדה היא כבר כפירה גמורה בייחוד ה'. ואין דרך לפתור את בעית החילוק בהכרזה ש'בסופו של דבר הכל אחד'. ובוזה כפרו הנוצרים ימ"ש שמגדירים את אמונתם כ'אלהים אחד שמורכב מכמה "דמויות" וניסו לפתור את עצמם בהכרזה שכל חלקי ה'אלהות' הינם מאוחדים באחדות גמורה. אמירה זו לא מוסיפה כלום, כי עצם

כל מצוותיך אמונה

מצות אחדות השם

אחדות במציאות

לט. יחוד מציאות ההוי"ה, כולל את הידיעה והאמונה, כי הויתו יתברך, הינה סוג של אחדות, שאינה קיימת באף נמצא, ובאף בריאה, ובאף כוח נברא, אלא יחוד המציאות כזו, באופן שקיים רק במציאותו יתברך¹.

מ. מציאות ה' אינה נספרת, ה' הוא אינו 'ראשון', שיש אחריו 'שני', אלא הוא 'אחד', שאין עוד אחד כמוהו².

מא. אחדותו אינו במקרה, כלומר, שהיה יכול להיות שתיים, אלא שבכל אופן הוא רק אחד, אלא הוא אחד כזה, שלא יכול להיות, שיהיה לו שני כלל³.

1. רמב"ם יסודי התורה א, ז.
2. תיקוני זוהר יז, א, פתח אליהו. רמב"ם שם.
3. רמב"ם שם, ועיין רמב"ם פירוש המשנה סנהדרין י, א ביסוד השלישי.